Lieta Nr.A420241114
SKA-824/2016

L Ē M U M S

Rīgā 2016.gada 25.oktobrī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments kopsēdē šādā sastāvā:

kopsēdes priekšsēdētāja V.Krūmiņa
tiesnese Dz.Amerika
tiesnese J.Briede
tiesnesis A.Guļāns
tiesnese V.Kakste
tiesnesis J.Neimanis
tiesnese I.Skultāne
tiesnese L.Slica
tiesnese R.Vīduša

piedaloties pieteicējas SIA "Rixport" pārstāvei /pers. A/,
atbildētājas Mārupes novada domes pārstāvei /pers. B/ un
trešās personas valsts AS "Lidosta "Rīga"" pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja SIA "Rixport" blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 28.janvāra lēmumu, ar kuru lietā izbeigta tiesvedība.

Aprakstošā daļa

[1] Mārupes novada būvvalde 2013.gada 2.maijā izsniedza valsts AS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" būvatļauju manevrēšanas ceļu aprīkošanai ar CAT II atbilstošu gaismas sistēmu.

[2] Pieteicēja SIA "Rixport" būvatļauju apstrīdēja un tās apstrīdēšanas procesā pieņemto Mārupes novada domes 2013.gada 27.novembra lēmumu pārsūdzēja tiesā. Pieteicēja uzskata, ka domei nebija tiesību izsniegt būvatļauju, pirms ir apstiprināts teritorijas detālplānojums un veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

[3] Tiesā ierosināta lieta par Mārupes novada domes 2013.gada 27.novembra lēmuma atcelšanu. Lietā trešās personas statusā pieaicināta valsts AS "Starptautiskā lidosta "Rīga"".

[4] Administratīvā apgabaltiesa ar 2016.gada 28.janvāra lēmumu izbeidza lietā tiesvedību, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu, proti, tādēļ, ka pieteicējai nav tiesību vērsties tiesā. Lēmumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 31.panta otro daļu pieteikumu, izņemot likumā noteiktos gadījumus, var iesniegt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses ir aizskartas vai var tikt aizskartas.

Tiesību normas, kas piešķir tiesības pārsūdzēt būvniecības procesā izdotu administratīvo aktu, pieņemtas ar mērķi aizsargāt personu, kura vēlas veikt būvniecību, kā arī personu, kuru tieši skar būvniecība, t.s. kaimiņu, tiesības. Savukārt vispārīgi iebilst pret būvniecības procesu ir tiesības noteiktiem tiesību subjektiem gadījumos, ja ar būvniecību ir skartas vides tiesības. Būvniecības procesā izdotu administratīvo aktu pārsūdzēšanas mērķis nav vispārīgi nodrošināt būvvaldes izdotu administratīvo aktu tiesiskumu vai vienveidīgu praksi. Tādējādi personas, kura nevar pierādīt konkrētu subjektīvo tiesību aizskārumu, interese atcelt būvatļauju nav atzīstama par tiesiski aizsargātu interesi.

Pieteicēja norāda, ka aizskārums veidojas no būtiska būvniecību reglamentējošo tiesību normu pārkāpuma. Pieteicējai kā trešās personas teritorijā esošo zemju nomniecei ir mērķis attīstīt lidostas viesnīcu un biznesa parku, kas kompleksi saistīts ar trešās personas lidostas attīstību, tādēļ tai ir tiesības apstrīdēt tādus administratīvos aktus (būvatļaujas), kas izdoti pretēji normatīvo aktu prasībām.

Ar to vien, ka persona atzīstama par "kaimiņu" būvniecības procesā, vēl nav pietiekami, lai tai rastos subjektīvās tiesības apstrīdēt citai personai izdotu būvatļauju. Personai tiesības apstrīdēt būvatļauju ir tikai tādā gadījumā, ja tai ar būvniecību tiek nodarīts konkrēts tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Iebildumiem pret būvniecību jābūt saistītiem tieši ar sava īpašuma (arī nomātā) lietošanu, nevis ar vispārējiem iebildumiem par jebkuru tiesību

normu neievērošanu būvniecības procesā.

Faktiski pieteicēja tiesību aizskārumu saskata apstāklī, ka tās plānotajai būvniecībai – lidostas viesnīcu un biznesa parkam – varētu nepietikt elektriskās jaudas. Minētais apstāklis nedod pieteicējai tiesības apstrīdēt un pārsūdzēt trešajai personai izsniegto būvatļauju. Kā pieteicējas pārstāve paskaidroja tiesas sēdē, plānotajam biznesa parkam nav izstrādāts būvprojekts, tas ir tikai ieceres līmenī, turklāt tas nav plānots lidlauka teritorijā, bet gan lidostas plānotajā attīstības teritorijā, kurai tiek izstrādāts detālplānojums. Pārsūdzētā būvatļauja ir izsniegta manevrēšanas ceļu aprīkošanai ar atbilstošu gaismas sistēmu tieši lidlauka teritorijā, un ir paredzēta pieslēgšanās pie esošajiem elektriskajiem tīkliem.

Turklāt elektrības pieslēguma jautājums nav teritorijas plānošanas jautājums, bet gan risināms konkrēta būvprojekta izstrādes stadijā. Apgalvojums par nepietiekamām elektrības jaudām ir pieteicējas pieņēmums, kas nav balstīts nekādos aprēķinos un nav pamatots ar pierādījumiem. Pieteicējas nomātie zemesgabali neatrodas blakus zemesgabalam, kurā atļauta būvniecība.

Ievērojot minēto, nav saskatāms, ka ar būvatļauju atļautā būvniecība ietekmētu pieteicējas tiesības uz tās nomājamo zemesgabalu apbūvi vai izmantošanu. Līdz ar to pieteicējai nav subjektīvo tiesību pārsūdzēt būvatļauju.

[5] Pieteicēja par apgabaltiesas lēmumu iesniedza blakus sūdzību, norādot tajā turpmāk minētos apsvērumus.

Pieteicēja tiesai norādīja, ka ir aizskartas tās tiesiskās intereses, kas izriet no tiesību normām, kuras noteic, ka būvatļauju izdod, ja būvniecības iecere atbilst detālplānojumam (Būvniecības likuma (*spēkā līdz 2014.gada 30.septembrim*) 3.panta pirmā daļa un 11.panta otrā daļa; Būvniecības likuma (*spēkā no 2014.gada 1.oktobra*) 15.panta pirmās daļas 1.punkts, Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 "Vispārīgie būvnoteikumi" 35.punkts; Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 74.punkts). Minētās tiesību normas aizsargā gan publiskās intereses (nodrošināt būvdarbu tiesiskumu), gan pieteicējas ideālās tiesiskās intereses, kuras aizsargā tiesiskā kārtība, proti, nodrošināt būvdarbu tiesiskumu tajā pašā detālplānojuma teritorijā, kurā pieteicēja nomā zemi ar apbūves tiesībām un kurā atbildētāja izsniegusi pārsūdzēto būvatļauju pirms detālplānojuma spēkā stāšanās. Pieteicēja nevar aizstāvēt attiecīgās tiesiskās intereses bez pieteikuma par būvatļaujas atzīšanu par prettiesisku.

[6] Mārupes novada dome paskaidrojumos blakus sūdzību neatzīst un norāda, ka pieteicēja nav iesniegusi papildu pierādījumus savu subjektīvo tiesību pamatošanai. Dome nav konstatējusi, ka pieteicējai ar administratīvo aktu būtu nodarīts jebkāds tiesību aizskārums, kas būtu aizsargājams publisko tiesību jomā.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve uzturēja blakus sūdzību, norādot, ka tās tiesības vērsties tiesā izriet, pirmkārt, no Vides aizsardzības likuma 9.panta otrās daļas (jo būvatļauja izdota, pirms pieteicējai bija iespēja piedalīties lidostas attīstības plāna sabiedriskajā apspriešanā un arī pirms stājies spēkā jauns detālplānojums kompleksi attīstāmai teritorijai, kuras plānošana skar arī pieteicēju) un, otrkārt, no Vides aizsardzības likuma 9.panta trešās daļas (jo būvatļauja, kura ietilpst lidostas attīstības projektā, ir izdota, pirms tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums attīstības projektam).

Atbildētājas pārstāve blakus sūdzību neatzina, norādot, ka pieteicēja vēl arvien nav pamatojusi, kā tieši konkrētā būvatļauja skar tās subjektīvās tiesības.

Trešā persona pauda viedokli, ka blakus sūdzība ir nepamatota, norādot, ka konkrētā būvatļauja aptver darbus, kuri neskar pieteicēju un nav risināmi ar detālplānojumu. Pieteicējas patiesā interese esot saistīta ar saimniecisku strīdu par pieteicējas iespējām bez zaudējumiem atkāpties no zemesgabala nomas līguma.

Augstākajai tiesai savu viedokli par Vides aizsardzības likuma 9.panta otrās un trešās daļas piemērošanas aspektiem un par sabiedrības tiesībām vērsties tiesā vides aizsardzības nolūkā sniedza Dr.iur., Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes docente /pers. D/, kā arī *amicus curiae* viedokli – biedrība "Sabiedrība par atklātību "Delna"".

Motīvu daļa

[8] Administratīvā apgabaltiesa ir atzinusi, ka nepastāv pieteicējas subjektīvo tiesību aizskārums, kas būtu pamats vērsties tiesā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 31.panta otrajai daļai.

Augstākā tiesa atzīst par pareizu apgabaltiesas vērtējumu par to, ka trešajai personai izsniegtā būvatļauja, tostarp apsverot to kā iespējamu kompleksas attīstības sastāvdaļu, neskar pieteicējas tiesības un tiesiskās intereses. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 286.panta trešajai daļai Augstākā tiesa pievienojas apgabaltiesas motivācijai, to neatkārtojot. Arī procesa dalībnieku paskaidrojumi tiesas sēdē neuzrādīja, kādā veidā manevrēšanas ceļu aprīkošana ar noteikta veida gaismu sistēmu varētu ietekmēt pieteicējas iecerēto attīstības projektu.

[9] Taču pieteicēja argumentē arī, ka pamats tās tiesībām vērsties tiesā izriet no Vides aizsardzības likuma 9.panta otrās un trešās daļas.

Vides aizsardzības likuma 9.pants ir tiesiskais pamats sabiedrības tiesībām vērsties tiesā vides jautājumos gadījumos, kad tiek aizskartas tiesības saņemt vides informāciju, piedalīties vidi ietekmējošu lēmumu pieņemšanā vai kad ir nepieciešamība novērst vides normatīvo aktu pārkāpumu vai iespējamu kaitējumu videi. Šo sabiedrības tiesību juridiskais avots ir Orhūsas konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (Latvijā pieņemta un apstiprināta 2002.gada 18.aprīlī; turpmāk – Orhūsas konvencija).

Apgabaltiesa šajā lietā vispārīgi ir atzinusi iespēju iesniegt pieteikumu saistībā ar vides aizsardzību, norādot, ka šādas tiesības ir noteiktiem tiesību subjektiem. Tajā pašā laikā tiesa vispār nav analizējusi, vai arī pieteicējas pieteikums nav iesniegts vides aizsardzības nolūkā.

[10] Vides aizsardzības likuma 9.panta otrajā daļā paredzēts: ja ir aizskartas personas tiesības, kas paredzētas šā likuma 8.pantā, vai nav ievērotas šajā likumā noteiktās sabiedrības līdzdalības tiesības, persona ir tiesīga apstrīdēt un pārsūdzēt attiecīgo darbību vai bezdarbību Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Savukārt Vides aizsardzības likuma 8.pantā ir konkretizētas sabiedrības līdzdalības tiesības ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā. Tā pirmajā daļā ir noteikts, ka sabiedrībai ir tiesības piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā un plānošanas dokumentu sagatavošanā, arī grozījumu sagatavošanā tajos, kuri var ietekmēt vidi. Atbilstoši 8.panta pirmās daļas 1.punktam sabiedrība šīs tiesības var īstenot, pirms ir pieņemts attiecīgais lēmums vai dokuments, tostarp attiecībā uz plānošanas dokumentiem – saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas reglamentē teritorijas plānošanu, stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu vai konkrētu vides jomu, uz ko attiecas dokuments. Saskaņā ar 8.panta otro daļu sabiedrībai ir tiesības sniegt priekšlikumus vai izteikt viedokli pirms attiecīgā lēmuma pieņemšanas vai dokumenta galīgās redakcijas sagatavošanas.

Atbilstoši Vides aizsardzības likuma 6.pantam ar „sabiedrību" šā likuma izpratnē saprotama ikviena privātpersona, kā arī personu apvienība, organizācija un grupa. Tādējādi ikvienam no minētajiem ir līdzdalības tiesības ar vidi saistītu lēmumu, tostarp teritorijas plānošanas jomā, pieņemšanā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Teritorijas plānošanas jomā minētais saskan ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto, ka teritorijas attīstību plāno, iesaistot sabiedrību, un plānošanas līmenim atbilstošai institūcijai ir pienākums nodrošināt informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu, kā arī noskaidrot sabiedrības viedokli un organizēt sabiedrības līdzdalību attiecīgās teritorijas attīstības plānošanā, sniedzot pēc iespējas plašu un saprotamu informāciju. Atbilstoši šā panta piektajai daļai ikvienam ir tiesības iepazīties ar spēkā esošajiem un publiskajai apspriešanai nodotajiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, piedalīties to publiskajā apspriešanā, izteikt un aizstāvēt savu viedokli un noteiktā termiņā iesniegt rakstveida priekšlikumus. Tādējādi no minētajām tiesību normām izriet plašas sabiedrības līdzdalības tiesības teritorijas plānošanas jomā. Savukārt, kā jau norādīts iepriekš, Vides aizsardzības likuma 9.panta otrā daļa paredz tiesības vērsties tiesā personām, kuru tiesības ir aizskartas.

[11] Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 9.panta trešo daļu sabiedrība ir tiesīga apstrīdēt un pārsūdzēt valsts iestādes vai pašvaldības administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas neatbilst vides normatīvo aktu prasībām, rada kaitējuma draudus vai kaitējumu videi. Kā jau iepriekš norādīts, sabiedrība šā likuma izpratnē ir ikviena privātpersona, kā arī personu apvienība, organizācija un grupa (likuma 6.pants).

Likums neparedz nekādus sabiedrības pārstāvjiem izvirzāmus papildu kritērijus, atbilstība kuriem būtu jāpārbauda, ja sabiedrības pārstāvji vēršas tiesā ar prasījumu novērst vides normatīvo aktu pārkāpumu vai kaitējumu (kaitējuma draudus) videi atbilstoši minētajai normai. Vides aizsardzības likuma 9.panta trešā daļa ir viens no Administratīvā procesa likuma 31.panta otrajā daļā paredzētajiem izņēmumiem, kad pieteikumu tiesā var iesniegt, aizsargājot nevis savas, bet gan vispārējas intereses. Tādējādi Latvija ir izvēlējusies ļoti atvērtu pieeju, ieviešot nacionālajās tiesībās Orhūsas konvencijas 9.panta trešo daļu (*sk. Augstākās tiesas 2010.gada 31.marta lēmuma lietā Nr.SKA-325/2010 7.punktu*).

Tādējādi, kā izriet gan no Vides aizsardzības likuma, gan no tā interpretācijas līdzšinējā judikatūrā, ja persona pieteikumā tiesai norāda uz iespējamu vides normatīvi aktu pārkāpumu vai kaitējumu (kaitējuma draudus) videi, kas tiek vai var tikt nodarīts būvniecības rezultātā, tai ir tiesības iebilst pret būvatļauju, vēršoties administratīvajā tiesā kā sabiedrības loceklim Vides aizsardzības likuma izpratnē. Tādā gadījumā nav nepieciešams vērtējums par to, vai personai ir nodarīts (vai varētu rasties) arī kāds individuālo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Ikvienas personas ikviens pieteikums, kurā uzrādīts pamatojums, kas padara šo pieteikumu atbilstošu Vides aizsardzības likuma 9.panta trešajai daļai, ir pieļaujams kā *actio popularis* pieteikums pret valsts vai pašvaldības iestādes administratīvo aktu vai faktisko rīcību (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 30.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-972/2013 4., 5.,6.punktu un tajos norādīto judikatūru*).

Tomēr tas nenozīmē, ka tiesības vērsties tiesā būtu ikvienai personai, kura pieteikumā norādījusi uz vides normatīvo aktu pārkāpumu vai iespējamu kaitējumu videi.

Augstākā tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka būtu jāpiesargās Vides aizsardzības likuma 9.panta trešajā daļa ietverto *actio popularis* (pieteikumu sabiedrības interešu aizstāvībai) iespēju attiecināt uz lietām, kurās atsauce uz vides aizsardzību ir maznozīmīga, formāla, kurās pieteikumā uzrādītie apstākļi neuzrāda vērā ņemamu vides apdraudējuma risku. Pretējā gadījumā neierobežotas pieteikuma iesniegšanas (un sekojošas būvatļaujas darbības apturēšanas) iespējas pavērtos arī triviālos gadījumos, kuros nepastāv nopietnas bažas par kaitējumu videi. Tādu lietu izskatīšana tiesā neveicinātu nedz Vides aizsardzības likuma, nedz Orhūsas konvencijas mērķu sasniegšanu un nedotu pozitīvo ietekmi vides aizsardzībā, bet nesamērīgi ierobežotu būvniecības īstenotāju tiesības.

[12] Šīs lietas apstākļi liek dziļāk apsvērt Vides aizsardzības likuma 9.panta otrās un trešās daļas piemērošanu, domājot par šo normu mērķi vides aizsardzības sistēmā.

[13] Orhūsas konvencijas un līdz ar to arī Vides aizsardzības likuma 9.panta mērķis ir nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, iesaistot sabiedrību. Kā pausts Orhūsas konvencijas preambulas 7.–10.tēzē, konvencijas dalībnieki atzīst, ka katrai personai ir tiesības dzīvot vidē, kas atbilst šīs personas veselības stāvoklim un labklājībai, un pienākums gan individuāli, gan sadarbībā ar citiem aizsargāt un uzlabot vidi pašreizējo un nākamo paaudžu labā; lai īstenotu šīs tiesības un pildītu šo pienākumu, pilsoņiem jābūt pieejamai informācijai, jābūt tiesībām piedalīties lēmumu pieņemšanā un iespējai vērsties tiesā saistībā ar vides jautājumiem, un šajā sakarā tiek atzīts, ka iedzīvotājiem vajadzīga palīdzība, lai īstenotu savas tiesības. Tāpat tiek atzīts, ka vides aizsardzības jomā plašākas iespējas iegūt informāciju un sabiedrības dalība lēmumu pieņemšanā uzlabo lēmumu kvalitāti un sekmē to ieviešanu, veido sabiedrības izpratni par vides jautājumiem, dod iespēju sabiedrībai izteikt savas bažas un ļauj valsts iestādēm šādām bažām pievērst atbilstošu uzmanību. Ar sabiedrības iesaistīšanu tiek veicināta atbildība un atklātība lēmumu pieņemšanā un stiprināts sabiedrības atbalsts lēmumiem vides jomā.

[14] Vides aizsardzības joma parasti ir saistīta ar spriedzi starp dažādām interesēm un attiecīgi starp dažādām sabiedrības grupām. Parasti tās ir grūti saskaņojamas ekonomiskās attīstības intereses, no vienas puses, un vides, jo īpaši ierobežoto dabas resursu, aizsardzības intereses, no otras puses. Tāpat var veidoties konflikti starp interesi aizsargāt dabas resursus un interesi dzīvot veselībai labvēlīgā vidē, piemēram, veselībai labvēlīgāka būtu pēc iespējas lielāka dabas resursu pieejamība ikviena cilvēka dzīvē, taču cilvēka dzīves telpas paplašināšana vienlaikus var apdraudēt neskartas dabas resursu. Konflikts var veidoties arī starp divām atšķirīgām vides aizsardzības interesēm, piemēram, tādu atjaunojamo energoresursu kā vēja enerģijas vai hidroenerģijas izmantošana, lai arī no vides aizsardzības viedokļa veicināma, pati par sevi var negatīvi ietekmēt vidi, jo īpaši neskartos dabas resursus. Šo interešu kompleksa apsvēršana un saskaņošana, domājot par nākotni, ir ilgtspējīgas attīstības principa būtība.

Spriedze un konflikti, kas pastāv starp dažādām saskaņojamām interesēm, nereti raisa sabiedrībā nelabvēlīgu un noliedzošu attieksmi pret kādu interešu īstenotājiem vai aizstāvjiem. Visai bieži ir vērojama publiska noliedzošu viedokļu paušana no projektu attīstītāju puses pret ekoloģisko ideju paudējiem, un otrādi.

Augstākās tiesas ieskatā, ne tikai pilsoniskā miera labad, bet arī un jo īpaši ilgtspējīgas attīstības vārdā ir būtiski neveicināt šādu spriedzi, bet tiekties uz savstarpēju izpratni. Tieši tas ir sākums patiesai diskusijai un labāko risinājumu meklēšanai vides aizsardzībai, vienlaikus sekmējot līdzsvarotu ekonomisko attīstību.

Ja kādas intereses principā nostiprina negatīvu tēlu sabiedrībā, tām trūks sabiedrības atbalsta. Tas būtiski apgrūtina patiesu šo interešu apsvēršanu un īstenošanu.

[15] Ir vērojams, ka sabiedrībā nereti rodas negatīvi viedokļi arī par personām, kas aizstāv ekoloģiskās intereses, jo tiekot nepamatoti, neapdomāti ierobežota ekonomiskā attīstība. Publiski ir pausti viedokļi pat par to, vai vides aizsardzības interesēs iesniegti iesniegumi un pieteikumi patiesībā neslēpj negodprātīgu interesi iegūt labumu no projektu attīstītājiem (*sk., piemēram: Baltezera Pērles zaļie sabotieri vairojas. Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai, 2013.gada 4.februāris*).

Augstākās tiesas ieskatā, ekoloģiskās idejas atbalstam sabiedrībā ir ļoti būtiski mazināt situācijas, kad tā acīmredzami tiek izmantota tikai citu interešu īstenošanai. Ikviens gadījums, kad objektīvi ir pamats saskatīt patieso interešu atšķirību no vides aizsardzības interesēm, sabiedrības acīs

diskreditē vides aizsardzības ideju kopumā.

Tāpat ir jāpatur prātā, ka gadījumos, kad šāda citu interešu īstenošana, apslēpjot tās zem vides aizsardzības intereses, notiek tiesas procesā, tas vienlaikus diskreditē arī tiesu kā demokrātiskā valstī būtisku instrumentu tiesību un tiesisko interešu aizsardzībai.

[16] Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, lai veicinātu Vides aizsardzības likuma 9.panta otrās un trešās daļas mērķa sasniegšanu (t.i., sabiedrības iesaisti vides aizsardzībā), šīs normas ir interpretējamas tādējādi, ka tiesības vērsties tiesā, pamatojoties uz šīm normām, netiek atzītas, ja var konstatēt, ka pieteikumā, kurā argumentēts par līdzdalības tiesību liegšanu vidi ietekmējošu lēmumu pieņemšanai vai par iespējamu vides normatīvo aktu pārkāpumu vai vides apdraudējumu, šī argumentācija kalpo tikai kā līdzeklis citu, ar vides aizsardzību nesaistītu mērķu sasniegšanai.

Izlemjot par pieteikuma pieņemšanu izskatīšanai, tiesai, piemērojot Vides aizsardzības likuma 9.panta otro un trešo daļu, ir kompetence identificēt pieteikumus, kuri, formāli atsaucoties uz vides aizsardzības nepieciešamību un sabiedrības tiesībām vides jomā, patiesībā uzrāda negodprātīgu šo tiesību un interešu piesaukšanu citā nolūkā.

[17] Vienlaikus jāņem vērā, ka Vides aizsardzības likuma interpretācija nedrīkst samazināt sabiedrības tiesības vērsties tiesā ar pieteikumiem, kuru būtība patiešām atbilst Vides aizsardzības likuma 9.panta otrajai un trešajai daļai, pat ja tā ir tikai daļa no pieteikuma un pastāv līdzās citām interesēm (piemēram, uz īpašuma tiesību aizsardzību). Ja pieteikums daļēji tiek pamatots ar privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizskārumu, personai nav šķēršļu izteikt arī ar vides interesēm saistītus iebildumus (*sk. Augstākās tiesas 2012.gada 30.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-139/2012 30.punktu*).

Tāpat nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam vajadzētu īpaši pierādīt savu patieso subjektīvo interesi vides aizsardzībā. Ja iespējamais līdzdalības tiesību liegums vai vides normatīvo aktu pārkāpums (vai iespējamais kaitējums videi) pats par sevi pieteikumā ir uzrādīts un nav pamata domāt, ka Vides aizsardzības likuma 9.panta normas tiek izmantotas negodprātīgi, pieteikuma pieņemšanai nav šķēršļu.

[18] Pārbaudījusi lietas materiālus un uzklausījusi procesa dalībniekus tiesas sēdē, Augstākā tiesa pietiekami skaidri saskata pazīmes, ka konkrētajā gadījumā vienīgā patiesā pieteicējas interese ir saimnieciska, savukārt būvatļaujas (vai visas paredzētās darbības) negatīvā ietekme uz vidi un iespēju trūkums pirms būvatļaujas izdošanas piedalīties sabiedriskās apspriešanas procesos (detālplānojuma izstrādes vai ietekmes uz vidi novērtējuma procesā) tiek piesaukta ar mērķi panākt pieteikuma pieņemšanu tiesā. Par to liecina gan civiltiesiska strīda esība starp pieteicēju un trešo personu, gan pieteikuma saturs kopumā, gan procesa dalībnieku paskaidrojumi par pieteicējas iecerētā attīstības projekta līdzšinējās īstenošanas problēmām un kavēšanos to uzsākt, kas saskan ar civillietā skatāmā strīda faktiem.

[19] Ievērojot minēto, pieteikumu nav pamata uzskatīt par pieteikumu vides aizsardzības interesēs vai par pieteikumu sakarā ar iespējamu līdzdalības tiesību aizskārumu vidi ietekmējošu lēmumu pieņemšanā. Tā kā netika konstatēts arī pieteicējas subjektīvo tiesību iespējams aizskārums, tiesvedība lietā pamatoti izbeigta, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 28.janvāra lēmumu, bet SIA "Rixport" blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kopsēdes priekšsēdētāja tiesnese	V.Krūmiņa
Tiesnese	Dz.Amerika
Tiesnese	J.Briede
Tiesnesis	A.Guļāns
Tiesnese	V.Kakste
Tiesnesis	J.Neimanis
Tiesnese	I.Skultāne
Tiesnese	L.Slica
Tiesnese	R.Vīduša